

Չ-ՅԵՐԵՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԴԱՐԱՆԻ
ՍԵՐԵՆԻ ՄԵՏԵՐ . . . 8
ՍԵՐԵՆԻ ՄԵՏԵՐ . . . 4
ԻՅ՝ - ԵՐԵՎԱՆԻ ԴԱՐԱՆԻ

Մանկունի Էփեապ

ՍԵՐԵՆԻ ՄԵՏԵՐ . . . 8
ՍԵՐԵՆԻ ՄԵՏԵՐ . . . 4
ԻՅ՝ - ԵՐԵՎԱՆԻ ԴԱՐԱՆԻ

15.5 ՀԱՅԻՐԱՆ 20

20 ՓԱՐՍ

ՍՍՀԻՊ ԻՄԹԻՆԵՅԱԿ ԿԱՐԱՊԵՏ 8 ՓԱՆՈՍԵԱՆ

20 ՓԱՐՍ

15.0 ՇԵՎԱՆ 28

ԱԶԳԱՅԻՆ

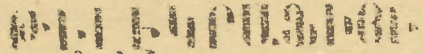
ՊԵՏԼԵ ԳԱՐՂԱՆԵՐԻ
ԿԵՐԱՆԻՐՈՒՄ ՕՏՐԱՆՈՒ ՀԱՅԻՐԱՆ
ՊՈՒԼՈՒՆՈՒՄ

ՄԵՏԵՐԻ ԱՆՇՆՈՐ ՄՈՒՐ, «պէսէ գար-
դանքի, կէօղէրինն օյման հաղըր
պուլունսուն» տէրէր։
Մահը հալին 7 թարիսի ձերիտէ-
սինտէքի պիր պէստ, նասըլքի տուն-
քի Արմենակ իմպար պիր պէստտէ
ճէօթէրէմի, վէ հէր ազ չօգ վիճառն
թայրեանն էսէֆի ազիմինն մուճիպ
օլունը տուր, պունու թաստիգ իյլէ-
մէքտէ տիր։
Պու ալէմ պէօյլէ տիր, ինսան, ֆե-
նայըղն էն զիեատէ պիւլիկիւնիւ, տե-
կիլ մայիւմ օլան տիւլմէնէրտէն, իւ-
լա կիզլի տիւլմէնէրտէն, վէ ալէլ-
իւսուսուսա, գուզու գընաֆէթիտէ
գուրտարտան, եանի տօսթ կիպի
կէօրիւնէն տիւլմէնէրտէն կէօրիւր։
Հէր նէ գատար, գարանմագտա
պուլունան էսկի եարալարը գարնագ-
իւթմէնէր իսէքտէ . . . արթըգ պու խու-
սուստա պիւլիւն պիւլիւն սիւքիւթ
իւթմէքիւր աէ, հէմ էլիսիպտէն կէլ-
մէք, վէ հէմ մէ վատուլիւն վէ ա-
նըզգայուլիւն սանըլըր։
ձերիտէ, ճիզվիթիւթ թարիգիյլէ,
օն սէնքտէն պէրու, կէրէ, միլլէթի-
միլտէն, կիզլի վէ աշիքար, հէմ
խայլիճէ բարալար ալըր, վէ հէմտէ
ալըրը բարալար գարնըլը, կիզլի
վէ աշիքար սուրէթտէ, մատտի վէ
մանէվի բէք չօգ դարալար վիրմիլ
տիր . . . լաքին, պու տէֆաքի եար-
տըղ խայլիւթ, քեաֆէսինիտէ կէլ-
միլ տիր, չիւնքի, պաչգա պիր չէյ
տիւլմէնիւ, իլլա, միլլէթիմիլի, պէօյլէ
պիր «նազիք վազըլտա» Տէվլէթի
միլթ պուլունմըղա, Գիւրտըրտէն ազ տե-
րէճէտէ Իթմ.Ա.Թ.Լ.Ը կէօթէրմիլ տիր, վէ
տէկիլ եալընը կէօթէրմիլ տիր, իլլա,
պաչգասընն իֆթիւրալունստա, էլինի
կէօթիւնէն գօթարագ չէհատէթ իթ-
միլ, վէ թատիգ իյլէմիլ տիր. պիւլ
իսէ, բուլի ճիհանտէ, վէ ալէլ խու-
սուս մէմալիքի մահրուսէյի Շահանէ-
տէ, պաչընա պաչգա հիլ պիր չէյ իլէ
իֆթիւրալ իտիպ վէ սէվինմէնիւ, ան-
ճագ վէ անճագ, եիւզըրճէ սէնէ-
լիք իթաթ վէ սատագաթըմըղա
իֆթիւրալ իտիպ վէ սէվինմէքտէիլ։
Էվլէթ, Էվլէթ, գարդանը պէօյլէ
միլիլ տիր քի, պիր կիւն կէօղէրինն
զի օյսուն տէյի։
Ա՛ֆէրին ձերիտէ, իլթէ միլք ու
վաթանըմըղա պէօյլէ խրտմէթ իտիլմէ-
լի տիր, իթաթ վէ սատագաթ ճի-
հէթիլլէ քէսպի չէօհրէթ իթմիլ պու-
լունան պիր միլլէթէ, «Գիւրտըր գա-
տար պիւլէ իթաթըլ Եօգ տուր» տե-
նիլմէլի տիր . . .
Կէրէյի, ձերիտէնն պու իֆթիւրալը,
վէ պու խապիսիկի, պիւլճէ, չայիա-
նը թէհասիլֆի ազիմ իսէ տէ, գաթան
չայիանը թէհասիլֆի ազիլ տիր, չիւն-
քի, քէնտի մէսէքիլն իճրա, քէնտի
վազիֆէրինի իֆա, վէ քէնտի մագ-
սէտինի տէ, աչըգտան աչըղա իմա իյ-
լէմէքտէ տիր. Լաքին, թէհասիլֆի,

վէ հատտէն զիեատէ հէմ թէհասիլֆի
վէ հէմտէ թէհասիլֆի օլունանագ
Եէրի չուրապ տիր քի, օն սէքիլ Եի-
կիրմի կիւնտէն պէրու, միլլէթիմիլ
ալէյհինտէ, չու իֆթիւրա օգունմագ-
տա իլքէն, նէ ֆաթիլիլիսանէմիլ, վէ
նէտէ զազէթալարըմըղ կէօրմէտիլլէ-
րինտէն, վէ եաթու կէօրմէթ իսթէ-
մէտիլլէրինտէն, չիւնքի, ունուլուգ-
լուգ, թա իլքիլլէրինէ գատար իլլէմիլ
տիր, պու խրտմէթի իճրա իթմէքիլք
տաթի, եալընը Մանըլմէքէ գալըր
տիր։
Թէքմիլ միլլէթին, մատտի վէ մա-
նէվի սէտտէթի հալինէ չալընմագլը-
ղը տէրիւհտէ իթմիլ օլան ֆաթիլիլ-
իսանէմիլ, վէ չուվալար իլէ լազլա-
գըյէթ իպարագ իյլէմէքտէ պուլուն-
ան երեպիլիսանլարըմըղ, վէ էն աթիլ վէ
էն զիեատէ իւզուլմիլ չէյլէր հագ-
գընտա պիւլէ պիւլլէրճէ սաթըրլազըր-
տըլար գալէմէ ալան զազէթալարը-
րըմըղ, անագա, նէ՝ եարմագտա տըր-
լար, միլլէթէ վազիֆէրինի պէօյ-
լէ՝ մի իֆա իթմէլի տիրէր, Եօգտա,
քէնտի սիւքիւթալարըլա, տիւլմէնէ-
րին ազվիլիսանլարըմըղ վէ իֆթիւրալ-
ըրը թատիլֆ մի իթմէք իոթմէք-
տէ տիրէր, վէ Եօգտա, պու Եօլտա պիր
լէքէնի, վէ հէմտէ էն զիեատէ մահ-
ղուրու, վէ էն զիեատէ վէլիւթ, վէ էն
զիեատէ տէ չիւքին պիր լէքէնի, պիր
չէրէֆ վէ եաթու պիր իֆթիլիսան մը
տըր զանն իթմէքտէ տիրէր։
Էվլէթ, պիւլիւթ միւտահիլիլ պու-
տալարը պուլունան պաղը միւթ աղա-
լարտան ալուն ալուն իրալար ալա-
րագ . . . սայլէրինտէ, ճիզվիթիւթ
գազմագտա պուլունան ձերիտէ, կիւ-
նա միլլէթիմիլ պիւլիւթ պիր խրտ-
մէթ իստէճէք տիր իլլա, Էվլէթիլլէ
իլքի տէֆա իլլան ու իլլթար իթտիլ-
տէն սօնրա, նիլէ հագաթէթիլլէ իլէ
տօլու օլան պիր ուզուն պէստիլնագլէն
տէրճ իյլէտիլլէ պաչգա, միլլէթի-
միլ ալէյհինտէ տաթի, «Գիւրտըր
գատար տա մալլէրի, Էտէպէրի, թէր-
պիլլէրի վէ Իթմ.Ա.Թ.Լ.Ը օգ տուր»
տիլմէքիլլէ, ալա հիճագ, վէ ալա
ինսագ իյլէմէմիլ տիր, պէօյլէ պիր իֆ-
թիւրա ճիւրաթ իսէ, թէքմիլ միլ-
լէթիմիլի, գօթուն կիպի եաթըրըպ-
տա, պըչագլա պօղալալմագլըղա միւ-
լապիլ տիր . . . վէ պէօյլէ պիր զա-
զէթալար, հալէն, տէկիլ մահղա պիր
գըրիլիլ չիլլէթիլլէ, իլլա միլլէթին
մէնֆաթաթընա չալըրը պիր զազէթա
տիր կիպի, պըրագալըմ ալամ նասը,
հաթթա, նիլէ վարագալտէրիմիլ, վէ
նիլէ տէ եալիկոպուլարըմըղն պիւլէ
էլլէրինտէ կէօրիւլմէքտէ տիր, տիլմէք
տիր քի, մուլլազ սուրէթտէ միլլէ-
թիմիլ իլլին, կէօղէրինն օնան պիր
գարդա պէսէմէքիլք իսթէնիլմէքտէ
տիր, միւքեաթաթալար իլէ թէչլիլֆ
իտիլմէքտէ տիր . . .
վէ բէք դարիպ պիր հալ տիր քի,
օն սէնէտէն պէրու, միլլէթիմիլ զա-
զէթալարընտա, միլլէթիմիլ իլալ-
հընա, վէ թարագ գըր վէ թէգատուր-
միւնէ տայիր պիւլլէրճէ պէստէր կէօ-
րիւլմիլ օլունա, վէ մէքիլք ճիզվիթիւթ

լիք զազէթալարնա իսէ, եալընը պիր
պէստ պիւլէ կէօրիւլմէքտէ, անճագ
գալուն հաթաթալարտէն, վէ չօգ տա
եալանլարտան իպարէթ պուլունմիլ
իլքէն, նասըլքի տաճա չէնտ հաթթա
մուգատտէմ հիլալ օլմատըղ Եէր-
տէ, Գալաթաթաթի մէքթիլիլիլ ի-
լին, իլքի Եիւլ իլա իհան պուլուն-
մուլ տուր տէյի եազմիլ իտի, կէրէք
ֆաթիլիլիսանէմիլ, վէ կէրէք Եհալի-
միլ, հալէն, աթէթա միլլէթէ պիր
զազէթա նազարըլա պաղմագտա
տիր։
Տիւնքի Արեւելքտէ օգունուլուն-
ա, վէ ֆաթիլիլիսանէնէ Հաճընտան
պիւլիլիլիլիլիլ կէօրէ, Մուլտաթի
Գիւրգ վարթապիտին ալը հէմ Հա-
ճընը վէ հէմտէ Գաթիլք իմիլ։
Պիլ պունու պիր այ Էվլէթ ըվա-
լէթէ նէղարէն պիւլիլիլիլ իտիլ։
ՍՄԻՐԻԳԱՍՍ ՊԻՐ ԳԱՐՂԱՆԵՐԻ ՄԵՏԵՐԻՍԻ
«Պիր թագըմ վիւքէլա, թիւճճար,
չիֆթիլքէ վէ սայիլ սընքիլարըն գըզ-
լարտան վէ զէվճէրինտէն միւրէթ-
թէ պուլունան գարըլար, իլք տէ-
ֆա օլարագ՝ Օհիտա թօլլանարագ,
Պէթիլ Գօլլէն նամ գատընն թահ-
ըր ըրիսանթիլլէն օլունուլ հալտէ,
նիսա թայիլիլիլիլիլ սեպէսթիլիլիլիլ
տայիր մէլլէթիլլէ իթմիլլէր, վէ պիր
չօգ միւլալալալալալ վէ նուլթալար
վէ գրաթալարտան սօնրա, Եիլիլիլ
իլքի մատտէտէն միւրէթթէ պիր գա-
րարնամէնէ գարար վիրմիլլէր տիր քի,
մուգատտէմէ մագաթնտա օլարագ
չու ալթիլլէ մալիւմաթալար պէսան
իտէրիլ։
«Մատամըրի, գարը վէ Երքէք,
քեաֆէթիլ ինսանլար տօղտուլլարնու-
տա պիր հալի միւսալալթ իլլա պու-
լունմագտա տըրլար, վէ մատամըրի,
Ալալ թարաֆինտան իհան պուլուն-
մուլ օլան պիր գաթիլլէ ըվալանի
իլթիլլալալալալ, հէր ինսանըն քէն-
տուլի մուհաթագան, վէ քէնտի սէ-
տէթի հալինէ չալընմագլըղ հագգը
վարտըր, վէ պու հագգը իճրալար ի-
լին տաթի, պիր Էմիլ իտարէնէ իլ-
զուլ կէօրիւլմէքտէ տիր, վէ Էմիլ ի-
տարէնէն Եստըր իսէ, աթալթիլլէ ու հագ-
գանիլլէթ իլլէրինտէ միւլստէն օլ-
մատըգա, արղու օլունան սէտտէթի
հալ իլթիլլալալալ օլունագ, վէ Էօյլէ
պիր աթալթիլլէ վիճուլիլ իլլին, Էմիլ
իտարէնէն աթալթիլլէ ու հագգանիլլէթ
իլլալ ճէրէնանըն հէր աթալթիլլէ տիլ-
գաթ վէ նէղարէթ իլլէմէսի հէմիլլի-
նէթտէն տիր, իլթէ պիլլտէ, չու մագ-
սէտէ մէպին, չու աթիլլէթի իստու-
լարա գարար վիրմիլլէր տիր։
«Էվլէլա գատընլար, քէնտիլլէրէ
հօլ կէօրիւլմէքտէն հիլ պիր գանուլա
իթաթ իթմէքէնէքէր տիր։
«Պիրինն Մատտէ. — Գատընլար,
հիլ պիր մանէվի սուրէթտէ, ումու-
մուն սէտտէթիլլէ մուճիպ օլունագ օ-
լան գաթիլլէ իլլալալալալ մահրուլ
գալմագլըղ մէպուլլիլիլիլիլիլ գա-
պուլ իթմէքէնէքէր տիր։
«Իլլինն Մատտէ. — Գատընլար,
քէնտիլլէրի, գուրա վիրմէքիլք հու-

գուրունտան մահրուլ գըլան գա-
նունլարը, հիլ մագաթնտա թուլա-
նագլար տիր։
Իլլինն Մատտէ. — Գատընլար
իլէ Երքէքիլ պէյիլլալ, կէրէք ազ-
ճէճէ, կէրէք մէլլէպէն վէ կէրէք քի-
թիլապէթէն տէրքեար պուլունան
ֆարգլարըն, թապիլաթա գարըր պու-
լունմատըրը պէսան վէ իտաա իթ-
մէքտէ տիրէր։
«Տիլլէր մատտէլլէրտէ, պունլարըն
նէթիլլէրինտէն իպարէթ պուլուն-
տուլլարընտան, պէսանընտան սար-
ֆը նագար իտէրիլ։
«Պունլար, Երքէք իլէ գատըն թա-
լիլլէ պէյիլլալ, ալալալ համ-
տէ պալունտա հիլ պիր ֆարգ պու-
լունմատըրը իտաա իլլէմէքտէ
տիրէր։
«Պունլար, գըզլարըն Եիլիլիլ պիր
եալընտան Էվլէթ Էվլէթիլլէրէն գա-
լը սէօյլմէքտէ տիրէր, չիւնքի, ան-
տէն քիւլիւթ իլքէն Էվլէթիլլէրէն
ուսուլի պաղը գալըրգա, Երքէք-
լէրէ զալէպէ պիրլէ, քէնտի իսթիւն-
իլլալիլիլիլ իպարագ միւլթէտիր օլա-
մանմագլարըն սէօյլմէքտէ տիրէր։
«Պունլար, պիւլա ֆարգ, տէվլէթ-
ճէ վէ միլլէթէն հէր իլէ գարընմագ-
լըղ սալանիլլէթիլլէ իտաա իլլէ-
մէքտէ, վէ պիւլանէն ալէյ հէրքէլլէր
կիպի տէվլէթէ վիրիլ վիրմէք իսթէ-
մէքտէ տիրէր։
Պունլարը եազան ինկիլիլ միւլ-
լիլ, Ամըրիլա գարըլարը թարաֆըն-
տան զուհուրա կէլմէքտէ օլան պու
Եօլտա իսէալալալալ վէ քիւլալալալ-
լըլարա տայիր իպարագ իլլէտիլիլ սա-
լիր սէպէպէրտէն պաչգա պիլք սէ-
պէպ տաճա պէսան իլլէմիլ տիր, չէօյ-
լէ քի, Ամըրիլալալալ պաղը մահիլլէ-
րինտէ, գարըլարըն, Երքէքիլլէրէ նիս-
պէթլէ սանտա ալ պուլունմագլարը,
վէ պու միւսալալալալ զիեատէ իլ-
թիլալ կէօրիւլալ չիմարմալարը զան-
նընա զահիլ օլունը տուր, Մէրքու-
մուն պէսանըն կէօրէ, Գօլլալալալ-
տա, Եիլիլիլ նէֆէր Երքէքէ գարըր-
լըղ, եալընը պիր գարը պուլունտու-
ղու կիպի, նէվալալալալ Երքէ-
կէ գարըլըղ պիր գարը, Վալիլիլ-
թընտա տէթթ Երքէք պիր գարը, վէ
Գալիլիլիլալալ իլլ Երքէք պիր գա-
րը պուլունմագտա իլլէ տիր, Շէօյլէ
քի, մէքթիլ մահիլլէրտէ, ալէսան-
վիլլէ ուսուլլէն օլունուլ իլլալ, Էվ-
լէնէճէք օլան Երքէքիլլէ, գըզլար ի-
լլինտէն պիրլիլ պէլլէնէլլէ գալըր-
մանը, իլլա, մուլալիլիլ օլունագ,
գըզլար, Երքէքիլլէ իլլինտէն իսթէ-
տիլլէրին պէլլէնիլալ ալմագտա տըր-
լար, վէ պիւլանէն ալէյ, Էվլէթալալալ
բէք չօգ գըզլար իլթմէքտէ տիրէր։
վէ չու տաթի սահիլ տիր քի, Ա-
մըրիլա գըզլարը, հէր նէվի ուլուն
ու ֆիւնտուն թահիլ իթմէքտէ, վէ
էնվալիլ քիլալալալ միւլալալալ իտէ-
րէք, Երքէքարը միւլնէվլէրէ սահիլ-
լէր օլմագտա տըրլար։

Պէրլին, 5 Յուլիս
Իմպերատոր Վիլհելմի Թուրին 11 ին-
տէ Բիւլէ միւթէ վէճճիւն հարեքէթ
խտէճէք տիր. օրատան տախի Զարրն
շիմտիքի իգամէթ կեանք օլան Բէթէր-
հօֆա կիտէճէք վէ Յուլիսին 16 սըն-
տա Բէթէրհօֆա վասըլ օլանճազ տըր:

Սթանտարտ զաղէթաւորն Սէն-
Բէթէրհօֆալիտան ալրալ նէշը իթտի-
կի պիր թէլէլրաֆնամէնէ նէզարէն,
Բուսիա իմպերատորընը վէլիաճաթ
Զարրէվիլին Ալմանիա Իմպերատորընը
գըզ-գարընտալարընտան պիրիլէ իգ-
տիվաճը մուսամմէմ տիր:

Ալմանիա Իմպերատորընը մէսնէտի
Իմպերատորիէ գուուտիւն Զարա
ընամէն թէպիլիզ մէմուր օլան Թէնէ-
րալ Բարըն պու թասալվուրտան տո-
լանը Զարը իթիվաճ իթտիքտէ:
Զարըն մուսալիտ կէօրիւնտիկիւ րի-
վանէթ օլուսուէ օր:

Փարիս, 5 Յուլիս
Պահր էլ Ղազէլէ վասըլ օլան՝ սէյ-
եաճ Սթանլէյ օլմանը պէմին փաշա
օլտուղու թէհազ-գուգ իթմիլ տիր:

ԽԱՐԻՃԻՅԵՒ

ՋԱՐ ԻԼԷ ԻՄՔԵՐԱԹՈՐ ՎԻԼՀԵԼՄ

Պէրլինտէ նէշը օլուսան Բօսթ զա-
ղէթաւոր Զար վէ Իմպերատոր Վիլ-
հէլմին միւլազաթը գարիպէսի հազ-
գընտա մուհիմմ պիր պէնտը մախսուս
նէշը իտէրէք, տիրօր քի:

«Շիմտիկէ գատար Իմպերատոր
Վիլհելմին Բուսիան սէյեաճաթը
թասալվուրը Վիլհելմտա մէմուսիլ-
եթի մուհիլ օլմուշ իտի. եալընը
շու խուսուս անլալըմաթ քի նա-
պըլ օլապիլիք քի Իմպերատոր Վիլ-
հէլմի էվիլլա քէնտի միւթթէֆիլիք
զիեարէթ իթմէնիպ Զարը զիեարէթ
իթմէքտէ տիր: Պուսըն սէպէպիլիք
շու խուսուստա պուլուրուգ. չէօյլէ
քի Բուսիա խանէտանը Իմպերատորի-
սի, Սէն-Բէթէրհօֆալի մաթպուլաթը-
նըն Ալմանիան գարըն տէրքեար օ-
լան խուսուսթիլին րաղմէն, Հօն-
ձօլըն խանէտանըլա միւսասէպա-
թը հասէնէ պէսլէմէքտէն ֆարիլ
կէլմէմիլ, վէ, գարապէթ սըֆաթըլ-
լա, 3 իւնիս Զարրէրիլիք ճէնաղէ
ալաեքնա պիր մէմուր կէօնտէրմիլ,
վէլլապըլ Իքիւնի Ալէքսանտր իմպե-
րատոր տախի, թամ 33 սէնէ սօն-
րա, թախթա գուուտ իլլէտիլիք
միւթթէպըլ, իթիլիեար տախի Պի-
րէնիս Վիլհելմի զիեարէթ իթմէկէ
կէլմիլ տիր:

«Մուհարէպէսին տախիա հիւքմ
տարլարըն նէթիճէի շան ու շէրէֆի
օլտուղու իթիլաթը պաթըլընը գուվ-
վէի աղիմէ իլէ րէտտ իտէրիլ:

«Մուհարէպէսը հանաթը ազվա-
մըն պիր իւզուլընը նէթիճէսի տիր.
պու իւզուլմ պիր հալը ինգըրազ նի-
շանէսի օլապիլիք, ֆաղաթ պաղէն
տախի հանաթը ճէտիտէ թօխուսու-
նու հալիլ օլապիլիք:

«Սէնլէքտէն պէրու էվրօբանը
թէհալտ իտէն մուհարէպէ մուսա-
թարալըն պիւսիւք տէվլէթըլըն
թօփրազ գաղանմազ թամարնտան
նէշէթ իթմիլ տիր:

«Իմթիեազաթը միւթէգապիլէ (փո-
խադարձ արտօնութիւններ) վասը-
թասըլա վէ հիւքմտարանըն եէքտի-
կէրիլէ իթիլաֆը հասի վիճուտա
կէթիլընլէրիլէ պէօյլէ պիր մուսա-
թարանըն էօնիւսի ալմազ թէճրիւ-
պէսիլին մուվաֆֆազընէթիլիլըն օ-
լուշու՝ միլլէթըլըն միւսնէթտարըլըն:

նա շանէթի պիր հալ տըր. ֆաղաթ
պուսուսա զանն օլուսմասըն քի միւշ-
քիւլաթը մէվճուտէ օրթատան քեա-
միլէն գալգաճազ տըր:

«Կէնճ Իմպերատորընը՝ Զարրէրի-
լիք շու սէօղիւսի մէպտէ իթիլաթը
իթմիլ տիր. «Դրալ՝ Հիւքիւմէթիլին
պիրիլիք խուսմէթընտը տըր:»

«Իմպերատորընը կէրէք մէսալի
սուլլիլիք վէ կէրէք մէսալի հարալիլ-
եթտէ, Հիւքիւմէթիլին գալմանիլին
իթաաթ իտէպիլէճէք տիր:

«Պու սէօղիւ Իմպերատոր Վիլհելմին
պու թէշէպալիւսաթը իպթիտալիե-
սիլին թէվիլտ իտէպիլէճէկի իւմիտ-
լէրի իզալէ իթմէք վէ պիր պէլաի
միւստիլ պէհէմէլալ գուհուր իտէ-
ճէկիլին իթիլաթը վիլտիլմէք իւզըն
սէօյլէմէքտըլ. մէգըլիլ իւմիտլէրտէն
տօլաեթը մէմուսիլիլէթ պէեան իտէ-
րէք, հուսուլի փէք տէ մուհազ-գազ
օլմաթըլըն իթիլաթը իթմէք իթիլիլ:

«Էլիլէ իլէ սաճիլ տիր քի պու եալ
վուգու պուլաճազ օլան միւլազաթ
սանէսիլտէ Բուս փօլիթիլապընը
սալիք օլտուղու մէպէքի վէ Բուսիա-
նըն Ղարապա գարըն վաղիլիլէթիլին միւ-
թէմիլլէն թէտգիլ ու թէֆիլիլ իթ-
մէք իւզըն Բուսիա Իմպերատորը վէ
Բուս ըրճալլարը ֆուրսաթեաթիլէ օ-
լաճազ լար տըր:»

ՕՐԹԱ ԱՍԻԱՍԱ ՇԵՄԵՆՏՖԵԼԵՐ

Լէվանթ Հէրալտ զաղէթաւոր, Բու-
սիանը՝ Օրթա Ասիատա ինչա իթ-
տիլմէքտէ օլտուղու տէմիր-եօլ եիւ-
զիւստէն սանաաթ վէ թիճարէթ նօզ-
կիլտէն պաշա իլէ տիրօր քի:

«Շիմտի Բուսիա Ամէրիկատան 100
միլիօն ըուպիլիլք փամուգ իլթիլա
իթմէքտէ տիր. հալպուքի, Մէրվ վէ
Գալպատիլանըն էօթէ ճիւլէթըլընտէ
պուլուսան էեալէթըլընտէ 10 մի-
լիօն ալթը եիւզ պին ըուպիլիլք իւ-
րաճաթ վէ 15,040,000 ըուպիլիլք իտ-
խալաթ վուգու պուլմուշ տուր: Իշ-
պու թիճարէթ՝ Օրթա Ասիանըն, եա-
նի Սիպէրիա, Չին, Թիպէթ, Աֆղան,
Շիմալի Հինտիա վէ Իրան մէմալիլք-
նիլ պիւլիլին քեարվանլարըն քէն-
տիլէ ճէլալ իլէ տէրէճէի ֆէվգէլա-
տէտէ թէրազըլ իտէճէք. անճազ
Տիեարալէքիլ, Իրան վէ Պէլուսիլիլան
մէմալիլքիլտէն միւրուր իլլէմէք իւզ-
րէ, Իվիլտէն Հինտիան գատար
տէմիր եօլու ինչա իտիլիլքտէ, Բու-
սիանըն ինչա իթիլիլքտէ տէմիր եօ-
լուն էհէմիլիլէթիլ գալմանաճազ տըր:
Շիմտի Բուսիա Պահր Հաղէլին էօթէ
ճիւլէթըլընտէ տէմիր եօլարընը Զա-
րաքտան վէ Հէրաթտան իմար իլէ:
Սէպա-Բիթիլի վէ Գանտահար էեա-
լէթըլըն տէմիր եօլարըլա պիլլէշ-
տիրմէք արղուսընտա պուլուսուէթ-
լար. պու հիսապլէ մուգատտէմա
Փարիլտէն Հինտիան 32 կիւստէ կի-
տէն պիր եօլու օլվազըլ 11 կիւս-
տէ կիտէպիլլէճէք. հալպուքի, Պոլազ-
իլ իւզըլընտէն քէօփիւ իլէ կէշիլ
Իրան ճիւլէթըլընտէ օլրաճազ իւզըն

Տէրաաաթէթտէն Հինտիան գատար
իմթիտա իտէն պիր տէմիր եօլու:
օլ 11 կիւսիլք մէսաֆէեի տահաալ
պիր միւտտէթ զարֆընտա գաթթ ի-
տէճէկիլտէն մաստա, թիճարէթ ճի-
ւլէթիլլէ տախի սուհուլէթի աղիլմէեի
մուհիլ օլաճազ, վէ իշպու խաթ-
թըն ինչապ պիր պուշուգ միլիօն ին-
կիլիլ լիւրաթըլա հուսուլէ կէլէճէք
տիր:»

ՏԱԽԻԼԻՅԵՒ

ՍԵԼԱՄԵԼԳ ԱԼԱՆԵԸ

Տիւնքի սէլալըգ ըէսմի Համիտիլ-
եթ ճամիլիտէ իճրա օլուսմուշ տուր:
Իշպու ալաեթ սէյը իթմէք իլին Բը-
րէնս Բատօլին, Զարանս էլիլի Գօթ
տը Մօնթէպէլլօ վէ մատամաթ վէ
պաշ-թէրճէմանը, Ֆիլէմէք էլիլի վէ
մատամաթ վէ սէր-թէրճէմանը, Ա-
մէրիկա վէ Սըրպիլիտան մասալաթ-
իլիլաթըլըն, Պարօն ար Հիլլին վէ-
թիլլէրի, վէ Կօլճ փաղանըն ֆամիլեա-
պը վէ փէք չօգ միւթէպէր էճնէպի-
լէր ճէպը Հիւմանուս տաիլէսիլտէ
հաղը պուլուսուլաթը մէսմուի
ալիլ հաղըթիլ ֆատիլաճի պուլուլ-
տուգտա, էրքանը հարալիլէթ ֆե-
րիլի Բիլա փաշա հաղըթիլլէր կէօն-
տէրիլլէք Բրէնս հաղըթիլլէր ի-
թիլաթը Շահանէեթ մազար պուլ-
րուլմուշ, վէ մուսիլաթէն գուրէնտի
Շէհրիեարիլտէն էվմին պէլ էֆէնտի
վաթըլաթըլա տիլէր միւսաֆիլլէր
նախիլ թալթիլաթը ֆատիլաճի պուլ-
րուլմուշ տուր:

Սէլալըգ ալաեթըն խիթամընտան
սօնրա, շանան պուլուլաթ միւսաա-
տէի Սէնիլիլէ իւզըլըն, Բրէնս իլէ
մանթիլլէր Երըլըլ-Սէրաեթըն չիլէք-
պաղէսիլտէ կէղէքէք չէրպէթ-
լէր, գահվէլլէր վէ չալլար իլէ գարի-
նը իքրամ իտիլիլլէր տիր: Պատէհու
Բաթապըլ Ամիլէ արապալարըլա Տօլ-
մա-Պաղէեթ վէ օրատան ըսթիլաթ
իլլէ Կէօք-Սու քէօլիլլէն ալտէթ իթ-
միլլէր տիր:

Բրէնս միւլարիլլէր սալը կիւսիլ
ալտէթ իտէճէկիլ ըրվանէթ օլուսու-
եթ:

ՀԻՐԵ ՄԵՍԵԼԵՍԻ

Հիւքիւմէթի Սէնիլիլէ իլէ Պարօն
տը Հըրը պէյնիլտէք մէսլէլի հիսա-
պիլիլէն թէսլիլիլէսի եաղընտա կէօ-
րիլլէճէք տիր:

Պու հիսապ 28 նօզթատան իպա-
րէթ օլուպ, 22 նօզթաթը հաղըլը-
տա հաթէմէր պէյնիլտէ իթիլաֆը
էֆքեար հասըլ օլմուշ, վէ մէգըլը
22 նօզթատան տօլաեթ Շարգ Շըմէն-
տըլէրլէր Գուսմանտար (Եանի Պա-
րօն տը Հիլլ) 13 միլիօն ֆրանգ ա-
լաճաղը վէ 1 միլիօն ֆրանգ պօրճ-
լու թանրըլը տըր:

Սէղըլը 22 նօզթատան էն մուհիլմէ
լէրի՝ սաթըր նազլիլաթընտան տօ-
լաեթ մաթլուպաթ, Եանիլու չըմէն-
տըլէր գօլընըն ինչապ, խաթթըլ-
ըն պիւսիլաթըլմէսի, վէ իլթիլաթ
խաթթըլըն իլլէթմէք Շարգ չըմէն-
տըլէրլէր Գուսմանտարըն հաղըլը
օլտուղուսու թանրըլմաթ նօզթալա-
րէ տըր:

Հաթէմէր պէյնիլտէ իթիլաֆ հու-
սուլէ կէլմէեթն 6 նօզթատան եալը-
նը 3իւ մուհիլմէ օլուպ, պուլըլը
տախի շու ալթիլտէրլէր տիր:

1. — 1872 սէնսիլտէն էվլէլ Պա-
պը-Ալիտէն տէրօղիլթ փիլլէն 13 միլ-
իօն ֆրանգ թէճէմիլաթ աղէսիլ,
2. — Պապը-Ալիլին Գուսմանտարան
թալէպ իթիլիլ քիլմէթը պաղընա
8000 ֆրանգ թախսիլաթ:

3. — 1872տէ աղտ օլուսան իլլէթ-
մէ մուգալլէլլէնամէսիլին ֆէսիլ իլլին
Պապը-Ալիլին վէ եախսու Գուսմանտար-
նըն նախ օլտուղու հուգուգ:

Պիրիլիլի նօզթա հաղըլընտա Օս-
մանը հաթէմէրլին էֆքեարընա
կէօրէ, մէգըլը 13 միլիօն ֆրանգ
տէրօղիլթ օալ չէսիլ: Նազթալէն Հիւքիւ-
մէթը Սէնիլիլէ կէրի վիլլիլլէլի վէ
պու մէպալ իլլին 1887 սէնսիլտէ գա-
տար 100տէ 12 վէ 1887տէն պէրու
100տէ 9 ֆարգ էիւրիլաթըլէք եէ-
քիւսիլ օլան թաղըլալան 40 միլիօն
ֆրանգ՝ Պարօն տը Հիլլ թարաֆըն-
տան թէճէպիլլէ օլընմալ տըր:

Պարօն Հիլլին հաթէմէրլիլտէ, մէգ-
ըլը տէրօղիլթ օալ չէսիլին պիր գը-
մը՝ թաղիլաթ իլլէ թէճէպիլլէ օլըն-
մաթ, ֆարգին տախի 100տէ 5տէն
էիւրիլաթըլմէսի էֆքեարընտա օլուպ,
պու հալաթ Պարօն տը Հիլլին վիլլէ-
ճէլի մէպալ 11 միլիօն ֆրանգա պա-
լիլ օլմազտա տըր:

Բիլմէթը թախսիլաթը հաղըլըն-
տա տախի իլլէ թարաֆ հաթէմէրլի
պէյնիլտէ պիւսիլաթ պիր իլթիլաթ
զուհուր իթմիլ տիր: Օսմանը հա-
թէմէրլիլ քիլմէթը պաղընա պին
ֆրանգտան ֆաղա հասըլաթտան 100
տէ 45իլլի Պապը-Ալիլին ալմաղա հաղ-
ըլ օլտուղուսա տաիլ 1885տէ վիլլի-
լէն գարաթըն 1876 սէնսիլտէն էվ-
վէլլէ թարիլտէ տախի շուսուլի օլ-
մաթըն իտտա իթիլիլլէրի հալտէ,
Պարօն տը Հիլլին հաթէմէրլիլտէ Եա-
լընը 1885 սէնսիլտէ իլլին Պապը-Ալի-
լիլ քիլմէթը պաղընա 1500 ֆրանգ
վիլլէլլէ Գուսմանտար մահըլմ իթ-
միլլէր տիր:

Իլլէթմէ մուգալլէլլէսիլին ֆէսիլ
մատտէսիլէ կէլլինէ, Օսմանը հա-
թէմէրլիլ իլլէ թարաֆտան հէր հան-
կըպ իլթիլաթ իտէ ֆէսիլ իտէպիլլէճէ-
լիլտէ տաիլ պէեանը էֆքեար իթ-
տիլլէրի հալտէ, Պարօն տը Հիլլին
հաթէմէրլիլ պուսուլն իտտաա
իլլէմիլլէր տիր:

Իթիլաֆ հասըլ օլմանտան տիլէր
նօզթալարտան պիր՝ թաղմիլաթըն
կէճիլլէթիլ, վէ տիլլէրի՝ սօն մուհա-
րէպէտէ խաթթըլաթա վուգուսա կէ-
լէն խասարաթըն թամիլիլ օլուպ, Պա-
րօն տը Հիլլին հաթէմէրլիլ թաղմիլա-
թըն կէճիլլէթիլ իլլին 4 միլիօն ֆրանգ
թալիլ իթմիլլէր տիր: Խասարաթ
թամիլաթըն կէլլինէ, Օսմանը հա-
թէմէրլիլ, պու պապտէ պիր քէշիլ իճ-
րաթըն թալէպ իթիլիլլէրի հալտէ,
Պարօն տը Հիլլին հաթէմէրլիլ մէգ-
ըլը խասարաթըն չիլմիլտէն 12 միլ-
իօն ֆրանգ թալիլ իլլէմիլլէր տիր:
Հաթիլլէր մէճիլիլ Հիլլ մէսլէլիլ-
նի իլլէ պու հալտէ պըրազմըլ տըր:

ՄԱՍՏԱՍԱՍ ԱԵԼՆԱՍԻԻ ԷՕԼԻԻԼԵՐ

1888 սէնսիլ հաղըլէսի մալիս աեթ-
ըն իպթիլաթընտան զանէսիլէ գա-
տար Տէրաաաթէթտէ վուգու պուլան
վէֆիլաթը միւլալէլիլ Սըհիլիլէ Ի-
տարէսի թարաֆընտան իթա օլուսան
ճէտիլլէ տիր:

	Էրքէք	Գատըն
Միւլիլման	216	242
Խիլիլիլման	167	109
Եէհուտի	17	18

ԱՆՍՏՈԼԻ ՇԵՄԵՆՏՖԵԼԵՐ

Լէվանթ Հէրալտա օլուսուղու-
նա նէզարէն, Մ. Օպարէ իլլէ Մ. Լը-
վէլ էվլէլլէր կիւս նաֆաա տաիլէսի-
նէ աղիլմէթ իտէրէք նաֆաա նազըրը
Չիւնի փաշա իլլէ կէօրիլլէլլէր տիր:
Պու միւլազաթտա, նաֆաա նէզա-
րէթիլ պաշ-միւհէնտիլ Մ. Կալան
տախի հաղըլ պուլուսմուշ տուր: Ես-
նաի միւլազաթտա իթիլաթէն էնգա-
րէեթ հալըլաճազ չըմէնտըլէր իաթթ
Թընըն ինչապտա տաիլ պիր մուգա-
վէլլէ աղտը զըմընտա թէճաթիլ էֆ-
քեար իտիլիլ տիր:

